

agrarische natuurvereniging

Secretariaat: Boxbergerweg 34, 8124 PB Wesepe
groensalland@kpnmail.nl – www.groensalland.nl

NIEUWSBRIEF

Augustus 2016
Jaargang 11, nummer 1

Zomer 2016

BEZOEK ONS
op de **BOERENDAG**
in **HEINO!**

Vrijdag 19 augustus

De Pompdagen, wie kent ze niet: hét jaarlijkse volksfeest van Heino en omstreken. Dit jaar vindt alweer de 30e editie plaats.

Op vrijdag 19 augustus is het 'Boerendag'. Van 10.00 tot 15.00 uur is er een gevarieerd programma voor boeren, burgers en buitenlui met o.a. een koeienkeuring (op zoek naar Heino's Mooiste!), een busrit naar Aver Heino en een live optreden van 'Schot deur 't pleeraam'.

De ANV Groen Salland is deze dag ook met een stand aanwezig. We zien u graag in Heino!

Pompdagen Heino : het volledige programma vindt u op www.pompdagen.nl.

De Agrarische Natuurvereniging (ANV) Groen Salland wil de (agrarische) natuur en het cultuurlandschap in Salland behouden én versterken, met als uitgangspunt een evenwichtige en verantwoorde integratie van landbouw, natuur en landschap. Het bestuur bestaat uit een groep enthousiaste Sallanders, die zich vrijwillig inzetten voor de vereniging. Momenteel telt onze vereniging ruim 130 leden, zowel burger- als boerenleden.

Bestuur ANV Groen Salland:

- ❖ Herman Menkveld, Olst, voorzitter
tel. 06-20559963
- ❖ Hans van Zaaijen, Olst, secretaris
tel. 0570-593197
- ❖ Teun van der Vegt, Mariënheem,
penningmeester
tel. 06-22160775
- ❖ Anton Koot, Wesepe
tel. 06-51404325
- ❖ Anke Klein Lebbink, Deventer
tel. 0570-653591
- ❖ Marcel Strijtveen, Liederholthuis
tel. 06-51744397
- ❖ Rick Wijnberg, Raalte
tel. 06-29488564
- ❖ Gerard Willemsen, Wesepe,
adviseur – Groengroep
tel. 06-21965983

Van de voorzitter

Beste ANV-leden,

Augustus wordt ook wel de tweede meimaand genoemd: veel groei en meestal voldoende vocht en warmte.

Gras groeit er dit seizoen weer boven verwachting. Behalve in de uiterwaarden langs de IJssel. Deze van nature vruchtbare graslanden hebben vanaf eind mei tot half juli onder water gestaan door overvloedige regenval in het stroomgebied van de Rijn en door smeltwater uit de hooggelegen gebieden in Zwitserland en Zuid-Duitsland.

Veranderende taak

Net als de natuur heeft ook onze ANV te maken met veranderende omstandigheden. Aan de ene kant zijn wij de schakel tussen grondgebruikers in het buitengebied en de beheervergoedingen die nu via het Collectief Midden Overijssel lopen; aan de andere kant worden wij steeds vaker benaderd om mee te denken over en te werken aan nieuwe invullingen van gebieden en terreinen in Salland. Waterschappen hebben aan wettelijke wateropgaven te voldoen langs waterlopen, gemeenten willen groenstroken en geplande bedrijventerreinen nieuwe bestemmingen geven, landgoederen besteden veel groenonderhoud uit en op landbouwbedrijven worden groene diensten steeds actueler. Onze taak als agrarische natuurvereniging in Salland gaat steeds meer in de richting van adviseren en partijen verbinden.

Herman Menkveld

Landbouw en natuur horen bij elkaar. In het verleden zijn ze door specialistische benadering te ver uit elkaar gedreven; nu zien we gelukkig weer een verbreding en een toenadering ontstaan. Mijn verwachting is dat deze trend zich de komende jaren gaat voortzetten. Samen werkt beter.

Informereren

Op onze extra jaarvergadering van 12 juli, in de hooischuur van Gerard en Agnes Willemsen in Wesepe, hebben we samen met de aanwezige leden over de toekomst van de ANV van gedachten gewisseld. Het was een waardevolle bijeenkomst. In veranderende tijden is het zaak om elkaar goed te informeren. Het volledige verslag van deze extra bijeenkomst - en ook die van de jaarvergadering van 13 april - vindt u op onze website www.groensalland.nl.

Hopelijk kunnen we de komende tijd nog genieten van een mooie nazomer!

*Herman Menkveld,
voorzitter bestuur ANV Groen Salland*

Nieuws

over de Weidevogels

Rick Wijnberg

Het weidevogelseizoen loopt alweer op z'n eind. Een bevlogen seizoen met wisselende temperaturen, zonnige en hete dagen, maar ook met een regenrecord. Wat heeft dit voor effect gehad op de weidevogels? Tijd om de balans op te maken.

2016 is voor ons als ANV een bijzonder jaar. De eerste contracten met agrarisch natuurbeheer lopen vanaf dit jaar via het Collectief Midden Overijssel. Als ANV Groen Salland zijn wij onderdeel van dit collectief en vanuit mijn functie als weidevogelcoördinator ben ik ook door het collectief aangewezen als coördinator in de drie Sallandse weidevogelgebieden het Schanebroek-Hellendoornsebroek bij Luttenberg, de Bolwerkswede bij Deventer en het Lierderbroek tussen Lierderholthuis en Laag-Zuthem. In totaal lopen er agrarische natuurcontracten bij maar liefst 50 agrarische bedrijven, zowel contracten via de oude SNL-regeling als contracten die zijn afgesloten met het Collectief Midden Overijssel. Voorafgaand aan het seizoen hebben er startbijeenkomsten plaatsgevonden met vrijwilligers, jagers, waterschap, TBO's en natuurlijk de boeren. Samenwerking is in deze tijd van groot belang. Als alle neuzen dezelfde kant op wijzen kun je het meeste bereiken. Zo hebben we in het Liederbroek flink geïnvesteerd in het vernatten

van percelen. Er zijn, met financiële ondersteuning van de Provincie Overijssel, twee plas-dras-pompen ingezet. En wat een succes. Je ziet dat het water de vogels als een magneet aantrekt. Komend jaar hopen we op nog een aantal plekken deze pompen te kunnen plaatsen.

In het Liederbroek zijn twee plas-dras-pompen ingezet ter vernatting van percelen

De resultaten waren dit jaar wisselend. Ondanks het koude weer zijn de vogels toch vrij vroeg gaan broeden. Begin mei hebben we nog twee nachtvorsten gehad en heel veel regen. Hierdoor zijn toch nog veel jonge kuikens van met name de Kievit verloren gegaan.

Alarmtellingen

Afgelopen jaar hebben we voor het eerst twee verschillende alarmtellingen gehouden in de drie kerngebieden. De eerste telling is een broedparentelling halverwege april, waarbij we inventariseren hoeveel paren van elke soort in het kerngebied aanwezig zijn. Daarnaast kijken we of het beheer effectief is weggezet en of er nog extra beheer zou moeten worden afgesloten. De tweede telling is een kuikentelling, voornamelijk gericht op grutto, wulp en tureluur, waarbij we de broedparen met kuikens tellen en kunnen inspelen op kuikenoverleving op plekken daar waar het nodig is.

Resultaten 2016

In onderstaand schema staan de resultaten van de beide alarmtellingen.

2016	Schanebroek en Hellendoornsebroek		Bolwerksweide		Liederbroek	
	<i>Parentelling</i>	<i>Kuikentelling</i>	<i>Parentelling</i>	<i>Kuikentelling</i>	<i>Parentelling</i>	<i>Kuikentelling</i>
Kievit	132	60	75	40	167	80
Grutto	68	48	16	11	67	94
Wulp	16	6	1	1	9	5
Tureluur	27	14	4	8	45	47
Scholekster	14	5	4	3	-	-
Totaal	257	133	100	63	288	226

** parentelling 23 april *kuikentelling 28 mei*

Wat opvalt, is dat het aantal paren met kuikens soms hoger is dan het aantal broedparen tijdens de telling. Dit komt vooral doordat de grutto en de tureluur tijdens de broedparentelling erg vast op het nest zitten, waardoor je ze niet tegenkomt. Deze methode van tellen is voor ons nieuw en nog geen waterdicht systeem. Komende winter zullen we de telmethode nogmaals evalueren en waar nodig aanpassen. Verder is de tweede telling een momentopname. Het daadwerkelijke aantal paren met kuikens kan door het seizoen heen hoger liggen dan tijdens het telmoment. Zeker is wel dat het bij deze telling weergegeven aantal paren met kuikens ook echt rondliep. Het daadwerkelijke aantal succesvolle broedparen ligt dus hoger.

Predatie

Een van de grote problemen in de weidevogelgebieden is de toename van het aantal vossen, marters en kraaien. Afgelopen jaar heeft er een cameraproef plaatsgevonden in het Liederbroek. Dit project, mede ondersteund met Europese subsidie, moet aan gaan tonen welke predatoren actief zijn in het gebied. Met de resultaten hopen we meer ruimte te krijgen voor bestrijding. Officiële resultaten van het onderzoek komen pas in het najaar. Daarnaast heb ik zelf een camera geplaatst in het Hellendoornsebroek bij Luttenberg. Een gruttonest op een geploegd maisland was een makkelijk doelwit voor de das op de volgende foto. De das is eveneens een beschermd dier.... Voer voor discussies over waar we met de bescherming van onze doelsoorten mee bezig zijn.

Op camerabeelden uit het Hellendoornsebroek is te zien hoe een das een gruttonest leegrooft

Evaluatie

Komende winter zullen we het afgelopen weidevogelseizoen verder evalueren en kijken waar we komend jaar nog winst kunnen behalen. Meer hierover in een volgende nieuwsbrief.

Groengroep

Waar werken we momenteel?

Gerard Willemsen

Juni is meestal de rustigste maand voor de zzp-ers van de Groengroep. De meesten hebben echter ook nog een (agrarisch) bedrijf of andere werkzaamheden, dus vervelen doen ze zich niet. In de maand juli wordt er weer volop gewerkt voor de ANV. Zo moeten er vaak meidoornhagen geknipt worden en beginnen we weer met pluk- en maaiwerk langs watergangen en in bergingen van het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Ook moet in diverse houtwallen en bosjes de Amerikaanse vogelkers bestreden worden. Deze struik, ook wel bospest genoemd, groeit weelderig, vooral als er gedund is en er meer licht en ruimte ontstaat in bos of houtwal. Als er ook nog nieuw bosplantsoen ingeplant moet worden, is het van groot belang deze prunus te bestrijden of te verwijderen, het bosplantsoen wordt anders geheel overwoekerd.

Voor Staatsbosbeheer gaan we nog wat rasterwerk langs de IJssel uitvoeren. Hoogwater zorgde er tot nu toe voor dat we daar nog niet aan toe konden komen.

Vanwege het natte voorjaar zal er deze zomer ook nog wat zaag- en snipperwerk verricht worden. Ook vanwege de flora- en faunawet is hier soms voor gekozen.

BRANDSTOF OP MAAT

Zoals bekend worden de meeste houtsnippers die bij werkzaamheden van de Groengroep vrijkomen afgezet via de Coöperatie Biomassalland. Een aantal klanten van de coöperatie zou de kwaliteit van de houtsnippers graag verbeterd zien. Niet dat onze houtsnippers geen kwaliteit hebben, maar rendementen van kachels worden beter naarmate er minder fijne deeltjes zoals zand, kleine takjes of schors in zitten. Ook lange of te grove stukken kunnen problemen veroorzaken, evenals een stomp mes in de versnipperaar of takken die in de modder liggen. Ook het aandeel stamhout kan een positief of negatief effect hebben.

Het zeven van houtsnippers kan een behoorlijke kwaliteitsverbetering geven. Na lang zoeken hebben wij de juiste machine gevonden, die zowel fijne als grove fractie uit de biomassa kan halen.

Deze machine hebben we gehuurd en een hele dag ingezet om zodoende 'brandstof op maat' te maken. De eerste resultaten zijn goed.

Zo'n zeefactie kost natuurlijk wel geld. Door de verbeterde kwaliteit van de houtsnippers – en dus een hogere prijs – wordt dit gecompenseerd.

Biomassalland en ANV Groen Salland proberen ook hier de ontwikkelingen in de markt te volgen en hopelijk resulteert dit in meer en tevreden klanten.

Houtsnippers worden met een speciale machine gezeefd

Het gezeefde materiaal